

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์ในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายที่มารับบริการโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวและการดูแลตนเอง ด้านครอบครัวของผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย เกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว การสื่อสาร การดูแลและการให้ความช่วยเหลือของญาติหรือครอบครัว และด้านบุคลากรทางสุขภาพเกี่ยวกับการดูแล รักษา การให้ความช่วยเหลือ ให้ความรู้ทักษะเกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยและการส่งต่อหลังการจำหน่ายของทีมนักวิชาการ โดยใช้การสัมภาษณ์รายบุคคล ผู้ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษาดำเนินการไว้จำนวน 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 7 ราย ที่เข้ามารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ 2) สมาชิกครอบครัวของผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 7 ราย และ 3) บุคลากรทางสุขภาพ จำนวน 7 ราย รวบรวมข้อมูลในระหว่าง เดือนมกราคม ถึงเดือนพฤษภาคม 2553 โดยใช้ระยะเวลา 45-60 นาที ในการใช้การสัมภาษณ์รายบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ใช้แบบประเมินอาการทางจิต Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) มาเป็นเครื่องมือในการคัดกรองผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายในการนำเข้าสู่ศึกษา โดย แบบประเมินอาการทางจิต Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ที่นำมาใช้พัฒนาขึ้นโดยโอเวอร์ฮอล และกอร์แฮม (Overall & Gorham, 1962) และแปลเป็นฉบับภาษาไทยโดย พันธุ์ภา กิตติรัตนไพบูลย์ (2544) เพื่อใช้ประเมินอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายแต่ละคน และจะต้องมีค่า คะแนนของ BPRS อยู่ระหว่าง 18 -36 คะแนน ซึ่งถือว่ามีอาการทางจิตรุนแรงน้อย และเครื่องมือ ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์รายบุคคลที่ได้รับการ

ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน จากนั้นนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นนำเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาเห็นว่าแบบอิสระดูอีกครั้งก่อนนำไปทดลองสัมภาษณ์ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายจำนวน 1 ราย สมาชิกครอบครัวผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายจำนวน 1 ราย และบุคลากรทางสุขภาพ 1 ราย ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาเนื้อหาความเหมาะสมทางภาษาที่ใช้ ก่อนนำไปปรับปรุงให้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า

การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย มีการดูแลตนเองไม่ถูกต้อง ไม่มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับโรคจิตเภท และแบบแผนของการรักษาโดยเฉพาะเรื่องการใช้ยา ไม่สามารถสังเกตอาการของตนเองก่อนมีอาการกำเริบซ้ำ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการกับอาการของโรคจิตเภทของตนเอง มองว่าตนเองไม่มีความสามารถ และไม่มีคุณค่า

สมาชิกครอบครัวผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย ขาดความรู้เรื่องโรคจิตเภท แผนการรักษา การดูแลและการสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง สัมพันธภาพ และพฤติกรรมสื่อสารในครอบครัวไม่เหมาะสม ให้การช่วยเหลือผู้ป่วยไม่ถูกต้อง มีทัศนคติไม่ดีต่อผู้ป่วยโรคจิตเภท และไม่สามารถดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องเพราะใช้เวลานาน

บุคลากรทางสุขภาพ มีความรู้และทักษะในการดูแล แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของแนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยที่มีพฤติกรรมฆ่าตัวตายได้อย่างครบถ้วน และไม่ติดตามผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องหลังจากจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

แนวทางเพื่อใช้เป็นการพัฒนาการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายได้แก่ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการให้การดูแลเมื่อผู้ป่วยจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล โดยให้ความรู้แก่ผู้ป่วยเกี่ยวกับการดูแลตนเองและให้ความรู้แก่สมาชิกครอบครัวเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย และในด้านบุคลากรทางสุขภาพ ควรมีการพัฒนาระบบการส่งต่อ การติดตาม และการประสานงานในเครือข่ายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ด้านปฏิบัติการพยาบาล

1. ควรมีการสร้างตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย ว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรทางการพยาบาลทุกคนที่จะให้การช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายเพื่อให้ได้รับการบำบัดรักษาที่ถูกต้อง และมีความปลอดภัย
2. ส่งเสริมให้บุคลากรทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายได้มีการทบทวนการดำเนินงานในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายในแต่ละเดือนเพื่อนำมาวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรคในการทำงานและดำเนินการแก้ไขร่วมกันในทีม
3. บุคลากรทางการพยาบาลให้ความรู้เกี่ยวกับโรคจิตเภท การรักษา การปฏิบัติตัวและการดูแลตนเองแก่ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายขณะอยู่โรงพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้เมื่อจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล
4. บุคลากรทางการพยาบาลให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับโรคจิตเภท แผนการรักษาที่ผู้ป่วยได้รับ และแนวทางในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายแก่ครอบครัวหรือผู้ดูแลให้มีความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติใช้กับผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายได้
5. ควรจัดทำคู่มือแนวทางการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย และคู่มือแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายโดยครอบครัวหรือผู้ดูแล

ด้านการบริหารการพยาบาล

1. นำผลการศึกษาที่ได้ไปพัฒนาระบบคุณภาพการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย ให้มีแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานในทางเดียวกัน
2. ควรมีการอบรมเพิ่มทักษะการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาการพยาบาลฆ่าตัวตายของผู้ป่วยโรคจิตเภท ขณะที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
3. การจัดบุคลากรเพิ่มในการประสานงานกับเครือข่ายและการติดตามเยี่ยมบ้าน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผลการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย เพื่อให้เป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตายได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรมีการศึกษาถึงระบบการส่งต่อ และการติดตามหลังการจำหน่ายของทีมสหวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทที่พยายามฆ่าตัวตาย เพื่อให้มีการดูแลอย่างต่อเนื่อง